

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Devarim

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 594 [1833 oder 1834]

דל הכרבה תאזו

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8969

וזאת הברכה לג לד

(כט) אֲשֶׁר־יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹתָ עִם נוֹשַׁע בְּיַדְהוָה מִגֵּן עֲזָרָה וְאֲשֶׁר־חָרַב גְּאוֹתָהּ וַיִּכְחָשׁוּ אֹיְבֵיהָ לָךְ וְאַתָּה עַל־בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ: ס לד (ח) וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעֶרְבַת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ רֶאֱשֵׁה הַפְּסָגָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיִּרְאוּהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֶת־הַגִּלְעָד עַד־דָּן: (ג) וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֵת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה

ואת

תרגום אשכנזי קעט

יעקב'ס קוועללע, אין איינעם לאנדע פֿאָן קאָרן אונד מאַסט, דעססען היממעל טרועפֿען פֿאָן טהווא. (כט) וואָהל דיר ישראל! ווער איזט דיר גלייך? פֿאָלק, דעם דער עוויגע בייא שטאַנד לייכטעט, ער איזט דיינער הילפֿע שילד, איזט דיינער ערהאַבענען זיעגע שווערדט, דיינע פֿיינדע שמיי כֿעלן דיר, דוא טריטטס איינע הער אויף איהרען העהען.

לד (ח) משה גינג היערויף פֿאָן דער עבענע מואב אויף דען בערג נבו, דיא שפיטצע דעם פסגה, וועלכעס געגען ירחו איבער ליגט, אונד דער עוויגע ליעם

איהן דאָ נאַנצע לאַנד זעהען, גלעד בידן; (ג) גאַנץ נפתלי, דאָ לאַנד אפרים אונד

תרגום אונקלוס

(כט) טובה ישראל לית דכותה עמא דפורקניה מן קדם יי תקוף בסעדך ומן קדמוהי נצחון גברותך ויתפדבין סנאף לך ואת על פריקי צוארי מלכיהון תדרוך:

לד (ח) וסליק משה ממשרתיא דמואב לטורא דנבו ריש דמתא די על

אפי ירחו ואחזיה יי ית בל ארעא ית גלעד עד דן: (ג) וית בל נפתלי וית ארעא דאפרים

ומנשה

רשי

ברכתו של יעקב ויתן לך האלהים מטל השמים וגומ' (שס כ"ו): (כט) אשריך ישראל. לאחר שפרט להם הברכו' אמר להם מה לי לפרוט להם כלל דבר הכל שלכם: אשריך מי כמוך. תשועתך בה' אשר הוא מגן עזרך ומרב גאותך: ויכחשו אויביך לך. כגון הגנעונים שאמרו מארץ רחוקה מאד בלו עבדיך וגו' (יהושע ט'): ואתה על צמותימו תדרוך. כענין שנא' שימו את רגליכם על לוארי המלכים האלה (שס יו"ד):

לד (א) מערבות מואב אל הר נבו. כמה מעלות היו ופסעו משה בפסיעה אחת: את כל הארץ. הראהו

את כל ארץ ישראל בשלותה והמליקין העתידים להיות מליקין לה: עד דן. הראהו בני דן עובדי עבודה זרה שנאמר ויקימו להם בני דן את הפסל וגו' (שופטים י"ח) והראהו שמסון שעתיד ללאת ממנו למושיע: (ב) ואת כל נפתלי. הראהו ארצו בשלותה ומרבנה והראהו דבורה וברק מקדש נפתלי נלחמי עם סיסרא ומיילותיו: ואת ארץ אפרים ומנשה. הראהו ארצם בחורבנה

ב א ו ר

(כט) מי כמוך, בגוים: מגו עורך, שלא יגע בך רע: ואשר חרב גאותך, חרב שבו תתנאה על אויביך: ויכחשו אויביך לך, שיכפרו ויכחשו את שנאתם, ויכחשו לך, כענין שנאמר והשתחויו על כפות רגליך כל מנאליך (שס ס' י"ד):

וְאֵת כָּל-אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם
 הָאֲחֵרֹן: (ג) וְאֵת-הַנֶּגֶב וְאֵת-
 הַכֶּבֶד בְּקֶעֶת יִרְחוֹ עִיר הַתְּמָרִים
 עַד-צָעַר: (ד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו
 זֹאת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב לֵאמֹר
 לְזָרְעֶךָ אֶתְנַנֶּה הָרְאִיתִךָ בְּעֵינַיִךָ
 וְשָׂמָה לֹא תַעֲבֹר: (ה) וַיָּמַת שָׂם
 מִשָּׁה עֶבֶד-יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב
 עַל-פִּי יְהוָה: (ו) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּנֵי
 בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוֹל בֵּית פְּעוֹר

אונד מנשה, אונד דאז גאנצע
 לאנד יהודה, ביז אין דאז
 אייסערסטע מעער; (ג) דיא
 מיטטעגליצען לענדער, דען
 קרייז דעם ירדן'ס, דאז
 טהאל פֿאן ירחו דער פֿאל
 מענשטאדט, ביז צוער. (ד) אונד
 דער עוויגע שפראך צו איהם
 דיעזעס איזט דאז לאנד, פֿאן
 דעם איד, אברהם, יצחק
 אונד יעקב צוגעשווארען אונד
 געזאגט: דיינעם זאמען ווילל
 איד עם איינגעבען, איד האָ
 בע עם דיד מיט דיינען אוי-
 גען זעהען לאסען, אבער
 דינקאמען זאללסט דוא ניכט-
 (ה) אלזא שטארב משה, דיע
 נער דעם עוויגען אים לאנדע
 מואב נאך דעם בעפעהלע דעם
 עוויגען. (ו) ער בעגרוב איהן אין דעם טהאלע אים לאנדע מואב, געגען בית פעור אי

ולא

עוויגען. (ו) ער בעגרוב איהן אין דעם טהאלע אים לאנדע מואב, געגען בית פעור אי

תרגום אונקלוס

ר ש י

וּמְנַשֶּׁה וַיֵּת כָּל אֶרְעָא דִּיהוּדָה עַד יַמָּא בְּתַרְאָה:
 (ג) וַיֵּת דְרוֹמָא וַיֵּת מִישְׁרָא בְּקֶעֶתא דִּירְחוֹ
 קֶרְתָּא דְדִקְלָיא עַד צָעַר: (ד) וַאֲמַר יְיָ לִיהִ
 דָּא אֶרְעָא דִּי קִימִית לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
 וְלִיעֲקֹב לְמִימַר לְבִנְיָ אֶתְנַנֶּיָּה אֶתְזִיתָךָ
 בְּעֵינַיִךָ וְלִתְמִן לֹא תַעֲיָבֵר: (ה) וַיָּמַת שָׂמִן
 מִשָּׁה עֶבְדָּא דִּי בְּאֶרְעָא דְמוֹאָב עַל מִימְרָא
 דִּי: (ו) וַיִּקְבֹּר יִתִּיָּה בְּחִילְתָּא בְּאֶרְעָא דְמוֹאָב
 לְקַבֵּל

בְּחִירְבָנָה וּבְשִׁלּוּתָהּ וְהִרְאִהוּ יְהוֹשֻׁעַ נֹלַחַס
 עִם מַלְכֵי כְּנָעַן שִׁבָּא מֵאֲפִרַיִם וּגְדֵעוֹן
 שִׁבָּא מִמְנַשֶּׁה נֹלַחַס עִם מְדִין וְעַמְלֹק:
 וְאֵת כָּל אֶרֶץ יְהוּדָה • בְּשִׁלּוּתָהּ וּבְחִירְבָנָהּ
 וְהִרְאִהוּ מַלְכּוֹת בֵּית דָּוִד וְנִלְחֻמוֹס: עַד
 הַיָּם הָאֲחֵרֹן • אֶרֶץ הַמְעַרְבִי בְּחִירְבָנָהּ
 וּבְשִׁלּוּתָהּ • ל"א אֶל תִּקְרִי הַיָּם הָאֲחֵרֹן
 אֶלֶף הַיּוֹם הָאֲחֵרֹן הִרְאִהוּ הַק"בָּה כָּל
 הַמְאֹרְעוֹת שְׁעִתִּידִין לִיִּזְרַע לְיִשְׂרָאֵל עַד
 שִׁטְיוֹ הַמַּתִּים: (ג) וְאֵת הַנֶּגֶב • אֶרֶץ
 הַדְּרוֹם • דָּבָר אֲחֵר מְעַרְתְּ הַמִּכְסְפָּה שִׁנְאֵמַר
 וַיַּעֲלוּ בְּנֵגֶב וַיִּבֹּא עַד חֲבָרוֹן (בְּמַסְבֵּר י"ג):
 וְאֵת הַכֶּבֶד • הִרְאִהוּ שְׁלֵמָה יוֹזֵק כְּלֵי בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ שִׁנְאֵמַר בְּכֹכַר הִירְדֵן יִקְסֵם הַמֶּלֶךְ
 בְּמַעֲבַה הָאֲדָמָה (מַלְכִים ח' ז'): (ד) לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתְנַנֶּה הָרְאִיתִךָ • כִּדִּי שְׁתֵּלְךָ וְתִאמַר לְאַבְרָהָם
 לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב שְׁבֻעָה שְׁנַשְׁבַּע לְבִס הַק"בָּה קִימִיתָ וְהִנֵּה לֵאמֹר לְכָךְ הִרְאִיתִיָּה לְךָ אֲבֵל גֹּזֵרָה הִיא
 מִלְּפָנֵי שְׁמָה לֹא תַעֲבֹר שְׁאִילוּלֵי כֵךְ הִייתִי מִקִּימֶךָ עַד שִׁתְּרָה אֹתָם נְטוּעִים וְקִבּוּעִים נָה
 וְתֵלְךָ וְתִגִּיד לָהֶם: (ה) וַיָּמַת שָׂם • אֲפַסֵּר מִשָּׁה מֵת וְכַתָּב וַיָּמַת שָׂם מִשָּׁה אֶלֶף ע"כ כַּתָּב מִשָּׁה
 מִכָּאן וְאִילֵךְ כִּיבֵּי יְהוֹשֻׁעַ • ר"מ אֹמֵר אֲפַסֵּר סֵפֶר הַתּוֹרָה חֲסֵר כְּלוֹס וְהוּא אֹמֵר לְקוּחַת סֵפֶר הַתּוֹרָה
 הַזֶּה (דְּבָרִים ל"א) אֶלֶף הַק"בָּה אֹמֵר וּמִשָּׁה כּוֹתֵב בְּדַמֵּעַ: עַל פִּי ה' • בְּנִשְׁקָה: (ו) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ •
 הַק"בָּה בְּכַבּוּדוֹ ר' יִשְׁמַעֲלֵל אֹמֵר הוּא קִבֵּר אֵת עַלְמּוֹ וְהוּא א' מִשְׁלָשָׁה אֲתִין שְׁהִיָּה ר' יִשְׁמַעֲלֵל
 דּוֹרֵשׁ כֵּן • כִּיּוֹלָא בּוֹ בְּיוֹם מַלְאָת יִמִּינּוֹ וַיִּבֹּא אֹתוֹ (בְּמַדְבָּר ו') הוּא מְבִיא אֵת עַלְמּוֹ • כִּיּוֹלָא בּוֹ וְהִשְׁאִיחוּ
 אֹתָם עוֹן אֲשֶׁמָּה (וַיִּקְרָא נ"ב) וְכִי אֲשִׁרִים מִשִּׁאִין אֹתָם אֶלֶף הֵם מִשִּׁאִים אֵת עַלְמָם: מוֹל בֵּית

פְּעוֹר

וּזאת הברכה לך

וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת-קַבְרֹתָיו עַד הַיּוֹם הַזֶּה: (ז) וּמֹשֶׁה בֶן-מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בָּמָתוֹ לֹא-כָהַתָּה עֵינָיו וְלֹא-נָס לַחַה: (ח) וַיִּבְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מֹשֶׁה בְּעַרְבַת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְמוּ יָמָי בְּכִי אֲבֵל מֹשֶׁה: (ט) וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן-נּוּן מְלֵא רוּחַ חֲכָמָה כִּי-סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת-יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: (י) וְלֹא-קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדָעוּ יְהוָה

פנים

תרגום אשכנזי קפ

כער, אונד ניעמאנד האט ביז אויף דיזען טאג זיין גראבמאהל וואהר גענאקמען. (ז) משה וואר הונדערט אונד צוואנציג יאהראלט אלס ער שטארב, זיין אויגע וואר ניכט דונקעל אונד דיא לעבענסזעפטע האט. טען ניכט אבגענאקמען. (ח) דיא קינדער ישראל'ס וויינטען אים משה, אין דער עבנע מואב'ס, דרייסיג טאגע, זאראן וואר דיא טרויערצייט אים משה צו ענדע. (ט) יהושע זאהן נון וואר מיט דעם גייסטע דער וויזוהייט ערפיללעט, דען משה האטטע זיינע הענדע אויף איהן געלעגט, דיא קינדער ישראל'ס געהארטען אונד פאלגטען איהם, וויא דער עוויגע דעם משה בעפאהלען.

(י) עם שטאנד אבער אין ישראל קיין פראפעט וויעדער, וויא משה וואר, אויף, מיט דעם דער

תרגום אונקלוס

לקביל בית פעור ולא ידע אנשית קבורתיה עד יומא הדין: (ז) ומשה בר מאה ועשרין שנין פד מית לא קהת עיניה ולא שנא זיו יקרא דאפוהי: (ח) ובכו בני ישראל ית משה במשריא דמואב תלתין יומין ושליו יומי בכיתא אבלא דמשה: (ט) ויהושע בר נון קלי רוח חוכמתא ארי סמך משה ית ידוהי עלוהי וקבילו מניה בני ישראל ועבדו במא די

ר ש י

פעור. קברו היה מוכן שם משעת ימי בראשית לכפר על מעשה פעור וזה אחד מן הדברים שנבראו בין השמשות בערב שבת: (ז) לא כהתה עינו. אף משמת: ולא נס לחס. לחלוחית שבו לא שלט בו רקבון ולא נהפך תאר פניו: (ח) בני ישראל. הזכרים אבל באהרן מתוך שהיה רודף שלום ונחתן שלום בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה נאמר כל בית ישראל (במדבר כ') זכרים ונקבות: (י) אשר ידעו ה' פניו אל פנים. שהיה לבו גם בו ומדבר אליו בכל

פקיד יי ית משה: (י) ולא קם נביא עוד בישראל כמושה די איתגלי ליה יי אפיין באפיין

ה מ ע ר

לך (ו) ולא ידע אייש, אמרו חז"ל בעבור שלא יעשו אותו אמוריים אלוה, וזה נכון מאד, הלא תראה שגם בני ישראל שלא נאמר להם דבר ממה לזכר עולם כ"א נקט הנחשת זנו אחריו ומקטירים לו ויקראו לו נחשתן כזכר מ"ב (י"ס ד').

תרגום אשכנזי

דער עויגנע פֿאָן אַנטליץ צו
אַנטליץ אומגעגאַנגען וואָרע,
(יא) אין אַנועהונג דער ציי.
צֵען אונד וואונדער, דיא איהן
דער עויגנע געוואַנדט, אין דעם
לאַנדע מצרים אויסצופֿיהרען,
געגען פרעה, זיינע דיענער,
אונד זיין גאַנצעם לאַנד,
(יב) אונד אין אַללען מעכטי.
גען אונד פֿירטערליכען טהאַ.
סען, דיא משה געטהאַן,
פֿאַר רען אויגען דעם גאַנצן
צען ישראל'ס.

וואת הברכה לד

פָּנִים אֶל-פָּנִים: (יא) לְכֹל-הָאֲתֹת
וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה
לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לַפְרֹעִה
וּלְכֹל-עַבְדָּיו וּלְכֹל-אֶרֶץ צו:
(יב) וְלִכְל הַיָּד הַחֹזֶקֶת וְלִכְל
הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה
לְעֵינֵי כָל-יִשְׂרָאֵל:

הכופר ינסור באמצע השיטה שכסוף הדף

ח ז ק

תרגום אונקלוס

באפין: (יא) לְכֹל אֲתִיא וּמוֹפְתִיא דִּי שְׁלַחִית
יִי לְמַעַבַּד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לַפְרֹעִה וְלִכְל
עַבְדֵּיהּ וְלִכְל אֶרְעִיהּ: (יב) וְלִכְל יְדָא תְּקִיפָתָא
וְלִכְל חִיזּוּקָא רַבָּא דִּי עַבְד מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל
יִשְׂרָאֵל:

דעת הקדוש ברוך הוא לדעתו שנאמר אשר שנת (שמות ל"ד) יישר כחך ששנת:

ר ש י

בכל עת שרובה בניין שנאמר ועשה אעלה
אל ה' (שמות כ') עמדו ואשמעה מה
יורה ה' לכם (במדבר ט'): (יב) ולכל
היד החזקה. שקבל את התורה בלוחות
בידיו: ולכל המורא הגדול. נסים וגבורו'
שנמדבר הגדול והנורא: לעיני כל ישראל.
שנשאו לבו לשבור הלוחו' לעיניהם שנאמר
ואשכרם לעיניכם (דברים ט') והסכימו'

כיום פסקו דכפר דברים השע מאות וחמשים וחמשה. הנץ סימן: וחציו. ועשית
ע"פ הרבר אשר יגידו לך: ופרשיותו י"א. אסרוֹנְחָג בעכותים סימן: וסדריו כ"ו.
יפוח אמונה יגיד צדק סימן: ופרקיו ל"ד. אודה יי בכל לבב סימן: מניין
הפתוחות שלשים וארבעה והסתומות מאה ועשרים וארבעה. הכל מאה וחמשים
ושמנה פרשיות. וכסא כבוד ינחילם סימן:

כיום הפסוקים של כל התורה. חמשת אלפים ושמנה מאות וארבעים וחמשה. ואור
החכמה יהיה שבעתים סימן: וחציו. וישם עליו את החשן ויהן אל החשן את
האורים ואת התמים: מניין פתוחות של כל התורה. מאתים ותשעים. יבא דודי לגנו
ויאכל פרי מגדיו סימן: והסתומות. שלש מאות ושבעים ותשעה. או אכרה אסר
על נפשה בשבעה סימן: נמצאו מניין כל הפרשיות פתוחות וסתומות שש מאות
ותשעים ותשעה. לא תחסר כל בה סימן: